

Σύγχρονος αθλητισμός

Ο ξυπόλυτος Αιθίοπας αθλητής διασχίζει την πλατεία του Κολοσσαίου υπό το φως των πυρών, σε μια Ολυμπιάδα που οι Ιταλοί περίμεναν πενήντα δύο χρόνια **για να διοργανώσουν***. Και τα κατάφεραν άριστα, μπλέκοντας το παλιό με το σύγχρονο. Ωστόσο, ο φωτισμός των δρόμων ήταν κακός και η ώρα του μαραθωνίου τέτοια, **ώστε χρειάστηκαν εκατοντάδες πυρσοί** που κρατούσαν εκατοντάδες στρατιώτες και νεαροί μαθητές του σχολείου **για να βλέπουν οι δρομείς πού πάνε** από κάποιο σημείο και πέρα. Ήταν απαραίτητο: Οι Ιταλοί προτίμησαν να βάλουν τον μαραθώνιο αργότερα **για να αποφύγουν οι δρομείς την αφόρητη κουφόβραση και την εκνευριστική υγρασία του ρωμαϊκού Σεπτέμβρη**.

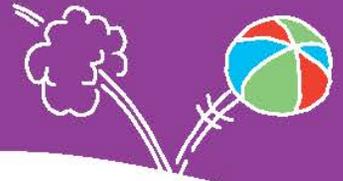
Εκείνο το βράδυ του μεγάλου τελικού του πιο ιερού των αγωνισμάτων επέλεξε και η αφρικανική γη **για να στείλει το μήνυμά της ύπαρξής της**, της διαμαρτυρίας της. Επέλεξε τα γυμνά πέλματα ενός παιδιού της, του Αμπέμπε Μπικίλα, να είναι αυτά που θα διασχίζανε με το δικό τους τρόπο τον δρόμο – αγώνισμα που γίνεται στην ανάμνηση μιας νίκης.

Ήταν ο τρίτος μαραθώνιος στη ζωή του Αμπέμπε Μπικίλα. Ο λεπτοκαμωμένος και λιγομίλητος αθλητής είχε κάνει με τον προπονητή του πολύ συγκεκριμένα και εμπειριστατωμένα σχέδια: Αν όλα πήγαιναν καλά και βρισκόταν σχετικά μπροστά, θα ανέπτυσσε ταχύτητα και θα έκανε την τελική του επίθεση δυο χιλιόμετρα πριν το τέλος. Αν είχε δυνάμεις.

Αυτό και έγινε. Ο Μπικίλα είχε δυνάμεις. Τα δυο μαύρα πέλματα που είχαν πάνω τους τα ακούσματα της σαβάνας, τη λάσπη του Γαλάζιου Νείλου, την υγρασία των βουνοκορφών του Ρας Ντασάν, τα σκισίματα από τα βότσαλα της λίμνης Τάνα, κατάπιναν ακούραστα την καυτή άσφαλτο.

Βρισκόταν συνεχώς επικεφαλής μαζί με τον Μαροκινό Αμπντεσελέμ και έναν Νεοζηλανδό να τους καταδιώκει. Στα τελευταία χιλιόμετρα ο ξυπόλυτος αθλητής άνοιξε τον διασκελισμό του. Ο Αμπντεσελέμ

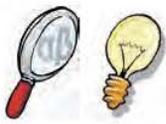
* Πρόκειται για τους δέκατους έβδομους Ολυμπιακούς Αγώνες, του 1960, στη Ρώμη. Οι Ιταλοί περίμεναν πάνω από πενήντα χρόνια για να πάρουν τη διοργάνωση, αφού οι αγώνες του 1908, που επρόκειτο να γίνουν στη Ρώμη, έγιναν στο Λονδίνο λόγω της φοβερής έκρηξης του Βεζούβιου το 1906.

δεν είχε δυνάμεις να τον ακολουθήσει, του φώναξε μάλιστα κάτι στα αραβικά. Κάτι σαν «στο καλό» ή «στην ευχή του Θεού». Ο Μαροκινός είχε καταλάβει ότι έχασε και ότι νικητής θα ήταν ο Αιθίοπας.

Λίγα χρόνια αργότερα οι Κενυάτες, οι Τυνήσιοι, οι Αλγερινοί θα ένωναν τις δυνάμεις τους με τους Μαροκινούς και τους Αιθίοπες **για να φτιάξουν ένα τρομερό, σχεδόν ακτύπητο, αθλητικό μπλοκ.**

Δημήτρης Κωνσταντάρας – Μάνος Κοντολέων, *Δόξα και δάκρυ*, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2000 (διασκευή)

1. Ας υποθέσουμε ότι παρακολουθήσατε από την τηλεόραση ολόκληρη την εξέλιξη του γεγονότος που περιγράφεται στο κείμενο. Περιγράψτε το κι εσείς σε κάποιον που δεν το γνωρίζει αναφέροντας οπωσδήποτε:

- Τι συνέβη
- Πού και πότε συνέβη
- Ποια ήταν τα πρόσωπα που συμμετείχαν
- Ποιος ήταν ο στόχος τους και ποια τα εμπόδια που συνάντησαν
- Ποια συναισθήματα προκάλεσε η δράση τους
- Ποιο το αποτέλεσμα της προσπάθειάς τους

Επιστρέφοντας στο κείμενο απαντήστε: Πέρα από το γεγονός ότι ο Αιθίοπας αθλητής έτρεχε ξυπόλυτος, από ποια άλλα σημεία του κειμένου φαίνεται η μεγάλη αξία της νίκης του;

2. Περιγράψτε κι εσείς έναν αγώνα μαραθωνίου δρόμου με τους ίδιους ή δικούς σας πρωταγωνιστές, αλλά στην κλασική διαδρομή Μαραθώνας – Αθήνα (δείτε τον χάρτη που ακολουθεί). Προσθέστε τα δικά σας στοιχεία, ώστε να φαίνεται η διαδρομή συναρπαστική.

Τελικές προτάσεις

Δείτε ενότητα 6, *Οι φίλοι μου, οι φίλες μου*

Συμπερασματικές ή αποτελεσματικές προτάσεις

Δείτε ενότητα 6, *Οι φίλοι μου, οι φίλες μου*

3. Ποιες από τις χρωματισμένες με μπλε χρώμα εξαρτημένες προτάσεις του κειμένου είναι τελικές και ποιες συμπερασματικές; Βρείτε την ανεξάρτητη πρόταση με την οποία συνδέεται καθεμιά από αυτές.

4. Βάλτε τις σωστές λέξεις (από την παρένθεση) για να συνδέσετε την ανεξάρτητη πρόταση με την εξαρτημένη, την οποία θα υπογραμμίσετε και θα χαρακτηρίσετε ως συμπερασματική ή τελική.

(*ώστε, που δεν, ώστε να μην, για να, ώστε, που, ώστε να μην*)

Προσπαθούσε πάντα να κρατάει την ψυχραιμία του, _____ (αρν.) ανταποδίδει τα χτυπήματα που του έδιναν οι αντίπαλοί του.

Τέτοιος θυμός τον είχε κυριεύσει, _____ (αρν.) ήξερε τι έκανε.

Ομολόγησε πως άργησε τόσο πολύ να κοιμηθεί χτες, _____ (αρν.) είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του σήμερα.

Ο προπονητής έδινε τις εντολές πολύ σιγά, _____ μόλις γίνονταν αντιληπτές από εμάς τους υπόλοιπους.

Το παιχνίδι ήταν τόσο συναρπαστικό, _____ κανένας από τους φιλάθλους δεν έβγαζε άνα.

Έπρεπε να ήσουν από μια μεριά, _____ έβλεπες τις αντιδράσεις τους.

Τόσο μεγάλη αγάπη είχαν για την ομάδα τους, _____ θα μπορούσαν να την ακολουθήσουν και στην άκρη του κόσμου.

Σύνθετα ρήματα και αύξηση

Εκείνο το βράδυ *επέλεξε* η Αφρική για να στείλει το μήνυμά της ύπαρξής της. (...) θα *ανέπτυξε* ταχύτητα και θα έκανε την τελική του επίθεση δυο χιλιόμετρα πριν το τέλος (από το κείμενο).

Στην ελληνική γλώσσα υπάρχουν σύνθετα ρήματα με προθέσεις που παίρνουν ένα **ε** ανάμεσα στην πρόθεση και το ρήμα στον παρατατικό και στον αόριστο (διαμένω [διά + μένω] – διέμενα, διέμεινα). Αυτό λέγεται **εσωτερική αύξηση**.

Η εσωτερική αύξηση μπαίνει μόνο όταν τονίζεται. Έτσι, έχουμε αύξηση μόνο στο πρώτο, δεύτερο και τρίτο πρόσωπο ενικού και στο τρίτο πρόσωπο πληθυντικού του παρατατικού και του αορίστου (*διέκοπτα, διέκοπτες, διέκοπτε, διέκοπταν / διέκοψα, διέκοψες, διέκοψε, διέκοψαν*), όπου δηλαδή είναι τονισμένη. Δεν μπαίνει αύξηση στο πρώτο και δεύτερο πρόσωπο του πληθυντικού (*διακόπταμε, διακόπτατε / διακόψαμε, διακόψατε*). Στο τρίτο πρόσωπο πληθυντικού υπάρχουν και οι δύο τύποι: με αύξηση (*διέκοπταν / διέκοψαν*) και χωρίς αύξηση (*διακόπτανε / διακόψανε*). Η προστακτική δεν παίρνει ποτέ αύξηση (π.χ. *διάταξε – διατάξτε*).

Οριστική ενεστώτα	Οριστική αορίστου	Συνοπτική προστακτική
αναθέτω	ανέθεσα και ανάθεσα	ανάθεσε αναθέστε
παραγγέλνω	παρήγγειλα	παράγγειλε παραγγείλτε / παραγγείλετε
περιγράφω	περιέγραψα	περίγραψε περιγράψτε
υπογράφω	υπέγραψα	υπόγραψε υπογράψτε

5. Να σχηματίσετε τον παρατατικό και τον αόριστο των παρακάτω ρημάτων:

Ενεστώτας	Παρατατικός	Αόριστος
διαβάλλω		
υπογράφω		
διασχίζω		
αποφεύγω		
επιμένω		
διατάζω		
συνδέω		
καταθέτω		
προβλέπω		

	Ποιες είναι	Πότε χρησιμοποιούνται
Αυτοπαθείς αντωνυμίες	Άρθρο + εαυτός + μου, σου, του (της), μας, σας, τους	Στη θέση της αντίστοιχης προσωπικής αντωνυμίας, όταν αυτή σημαίνει το ίδιο πρόσωπο με το υποκείμενο
Οριστικές αντωνυμίες	Άρθρο + ίδιος, ίδια, ίδιο Μόνος, μόνη, μόνο + μου, σου, του (της), μας, σας, τους	Για να ξεχωρίσουμε ένα πρόσωπο ή ένα πράγμα από άλλα πρόσωπα ή πράγματα του ίδιου είδους

6. Στις παρακάτω προτάσεις συμπληρώστε τα κενά με την κατάλληλη οριστική ή αυτοπαθή αντωνυμία:

Ο αθλητής αυτός έχει δημιουργήσει σ' όλους την πιο κακή εντύπωση για _____.

Ακόμη και _____ πολύ λίγο τον λογαριάζει. Υποστηρίζει ότι είναι εκθρόνος του _____.

Τιμωρήθηκε _____.

Εσείς _____ δεν αντιληφθήκατε ότι η χρήση αναβολικών είναι παραφροσύνη; Προσπαθείτε _____ να καταστρέψετε τους _____.

Θα κάνετε μεγάλο κακό στ _____ αν δε συμμορφωθείτε. Θα μιλήσουμε _____ με τον προπονητή σας.